

K.F. KATANOV'UN HAYATI VE İLMÎ ÇALIŞMALARINA DAİR*

S.N. İVANOV

Benim adım Nikolay Fedoroviç, Tatarcası ise Pora, Hızırın oğlu anlamına gelmektedir. Ben 6 Mayıs 1862'de İzyum bölgesinde, Yenisey'e sol taraftan (güneybatı) dökülen Abakan nehrinin sol kıyısında doğdum. Babam Sagay kabilesi Tatarlarındandır. Annem de, Kaş kabilesindedir. Babam kabile reisinin yazıcısıydı. Ben de anne ve babam gibi Hıristiyan dinine inandım. Annem, babam ve bütün akrabalarımız da, Hıristiyan dinine inanıyorlardı. Hıristiyan dini Abakan vadisine XVIII yy'da gelmiştir. Bununla birlikte Şaman gelenek-göreneklerini de aşikâre yapıyorlardı. Dağ, su, ateş ve gökyüzü için bağışlanan kurban kesimine de katılıyorlardı. Bu ruhları ev hayvanlarının koruyucusu olarak kabul edip, onlara tapınıyorlardı. Sagay kabilesi (babamın kabilesi) Kara Kırgız Türk Halkı'nın kalıntısıdır. Kaş kabilesi de (annemin kabilesi) Abakan vadisine Yenisey'deki Krasnoyarsk şehri Kaçi deresinden gelmişlerdir. Şarkiyatçı İ.N. Berezin Fars tarihçisi Raşid'üd-din'in "Sbornik Letopisey"[†] adlı eserini esas alarak bu eserde adı geçen "Sigait" kabilesini Sagay kabilesi diye düşünmektedir. Demek ki, Sagay kabilesi ilk önce Moğolistan'ın Kuzey bölgesinde yaşamıştır. Sonradan Kara Kırgızlar (Çince-Hakınsı, Hakası) tarafından idare altına alınarak Abakan vadisine yerleştirilmişlerdir. Sagaylara Ruslar "Sagaytsı", Kaşlara da "Kaçintsı" demişlerdir. Günümüzde bu kabilelerden birincisi "Sagay bozkırları" diye adlandırılan bölgede yaşıyorlar ve Yenisey vilayeti Askiz köyünde bulunmuş olan yabancı milletleri yönetmeye de katılıyorlardı. Kaçi bozkırında yaşayan kabilelerin ikincisi aynı bölgenin Ust Abakan köyündeki başka uluslardan olanları yönetmeye katılmıştı. Ust Abakan köyü Minusinsk şehrinden 17 verst[‡] uzaklıkta ve Abakan'ın sol kıyısına yakındır. Askiz köyü de Ust Abakan'ın güneybatısında, yani Ust Abakan'dan 100 verst uzaklıkta, Askiz nehrinin sol kıyısında Abakan'ın sol kolunda bulunmaktadır. Askiz'in 15 verst uzaklığında, onun Kuzey Batısında İzyum yöresi yer almaktadır. Ben o İzyum yöresi'nde doğdum ve 1869'a kadar orada yaşadım. Ben de Sagay kabilesindeki diğer çocukların yaşadığı gibi yaşadım. Mevsimin ilk aylarında anne-babamla birlikte, her tarafı açık Sagay bozkırındaki yazlıkta yaşadım. Mevsimin soğuk günlerini de Abakan'ın kıyısındaki Sarkagel gölüne yakın bir yerde, kışıkta geçirdim. Yazlık kışıkta 1,5-2 verst uzakta bulunmaktaydı. Kışığın yakınlarında ot biçilecek çayır vardı. Sagay Tatarları küçük hayvanları olatmaya çoğu zaman küçükleri görevlendirdiğinden, yazları diğer çocuklarla birlikte koyun ve buzağuları olatırdım.

1869 da Milli Eğitim Bakanlığının Askiz tek sınıflı meslek yüksek okulu açılmıştı. Ben de Rusçayı öğrenmek için başvururdum. Sagay kabilesinden olan Tatar amcam Efim Semonoviç Katanov bana öğretmenlik yaptı. Minusinsk bölgesindeki dağlı Tatarlara Hıristiyan dinini yaymakla ün kazanmıştı. Bu faaliyeti sonunda 1876'da Askiz'de bir günde yaklaşık 3000 insan Hıristiyanlığı kabul etmişti. Amcam 1869'dan 1876'ya kadar benim öğretmenim oldu. Yazın her zamanki gibi İzyum'da koyunları ve buzağuları olatmakla geçirdim. Mevsimin diğer kısmında ise Yüksek Okulda öğrenim gördüm.

* İzdatelstvo "Nauka", Glavnaya Redaktsiya Vostochnoy Literaturı, 1973.

[†] Bkz.: S.A. Vengerov. "Kritiko - Biyografiçeskiy Slovar Russkikh Pisateley i Uçenih" (istoriko literaturniy sbornik), C. VI, SPb., 1897-1904, S. 132-135.

[‡] 1 verst=1.06 km

Ağustos 1876'da Krasnoyarsk'ta ki klasik gimnazyaya (Rus ırkından olmayanların okuduğu okullar) kaydımı yaptırdım. Gimnazyaya başvuruncaya kadar anne ve babamla birlikte yabanî ve ev hayvanlarını kurban etme işlerini yaptım. Ateş, su, ve gökyüzünü; insanların ve ev hayvanlarının hâmisî olarak düşünüp anne ve babam gibi ben de defalarca onlara taptım. Anne ve babamdan dolayı ben de Rusların Allah'ın (bog) gökyüzünde bulunduğu inanıyordum. Başka bir deyişle Ruslar'ın gökyüzünün ruhlarına taptıklarını düşünüyordum. Benim kabilemin Tatarları gökyüzünün ruhundan başka ateşin, dağın ve suyun ruhlarına da ibadet ettikleri için ben de, Şamanların ve Hıristiyanların koruyucu olan ruhlara saygı göstermekle ilgili görüşlerinin aynı olduğunu düşünerek aynı milletten olanların tümü ve anne-babam gibi aynı zamanda Şaman ve Hıristiyan olabilmenin ayrıcalıklı olduğunu kabul ediyordum. Bu ruhların her birisi insanoğluna ve hayvanlara belirli alanlarda yardım ettiklerine, diğer ruhların işlerine karışmadıklarına inanıyordum. Anne ve babamla birlikte Şamanların yaptıklarını dikkatle izliyor ve onlar ne söylerlerse onların hepsine körü körüne inanıyordum. Dua ederken ne hakkında ettiklerini; şarkı söylediklerken de nasıl söylediklerini pek anlayamıyordum. Şaman şarkı söylerken kötü ruhlar onun işlerine karışıyor, gerçek amacına ulaşmasına engel oluyor diye düşünerek, ona çok acıyordum.

1874'te babam vefat etti, ben öğretmen amcamın himayesi altına girdim. Amcam aynı zamanda hem öğretmenlik, hem de Askiz bozkırı meclisinin birleşmiş çeşitli kabilelerinin posta kâtipliği görevini yapıyordu. Dolayısıyla 1874- 1876 yıllarında gündüz okuyor, akşam ise mecliste mektup işleriyle uğraşıyordum. Mecliste Rus hattatlığıyla yakından tanışmıştım.

1884'te gimnazyadan altın madalyayla mezun oldum. Genel derslerden başka bu okulda Latince, Yunanca, Fransızca, ve Almanca öğrendim. 1876-1884 yıllarının yazında Askiz'deki amcama gittim. Şamanlara artık inanmasam da, ara sıra onların bayram şenliklerine de katılıyordum. 1880'den başlayarak, diğer bir ifadeyle gimnazyadaki 4. sınıf öğrencilik dönemimden başlayarak tarih ve coğrafya öğretmenim, coğrafya topluluğunun Doğu Sibiryâ Bölümünün aslî üyesi A.K. Zavadskoy-Krasnopolskiy'in etkisiyle Sagay metinlerini ve kendi kabilemin gelenek-göreneklerini tasvir edip yazmayla uğraştım. 1881'de V.V. Radloff, A. M. Kastron, N.A. Kostrov gibi bilim adamlarının çalışmalarıyla yakından tanışarak kendi notlarımı tamamladım ve bunun sonucunda o notları değişik yayın organlarında yayınladım.

1884-1888 yıllarında Sen Petersburg Üniversitesi Doğu Diller Fakültesinde öğrenim gördüm ve 1888'de bu üniversiteden mezun olarak doktora adayı oldum. Üniversite'de Doğu Diller Fakültesinde Arap, Fars, Türk –Tatar dilleri dersleri gördüm ve bununla beraber Tarih Filoloji Fakültesinde Rus Tarihi ve Rus Edebiyatı dersleri dinledim. Akademi üyesi V.V. Radloff ve Profesör N.İ. Veselovskiy, ve İ.N. Berezin'in yönetiminde (gelecekteki öğrenci olarak) Sagay lehçeleri hakkındaki notlarını yeniden düzenledim ve onları ilmî dergilerde yayınladım. İ.N. Berezin bana Türk lehçeleri öğretmenliği yaptı. V.V. Radloff'dan şarkiyatın yeni bir kolunu: Türk fonetiğini öğrendim. O.N. Bethling'in *Ob Yazıke Yakutov* adlı eserinde şarkiyatın bu yeni kolunun temelini atmıştır.

Üniversiteden mwzun olunca Coğrafya topluluğu ve Bilimler Akademisi tarafından Doğu ve Batı Sibiryâ; Kuzey Moğolistan, Dzungarya ve Çin Türkistanı'na Türk (Tatar) kabilelerinin dili ve hayat tarzını ayrıntılı bir şekilde araştırma göreviyle gönderilmişim. Bu seyahat 4 yıl kadar sürdü (1889-1892), ve bana verile bu görevi layıkıyla yerine getirdim. Bir yandan da hocalarımla (V.V. Radloff, N.İ. Veselovskiy ve İ.N. Berezin) tam ve ayrıntılı direktifleri sayesinde diğer yandan ise beni görevlendiren müessesenin oldukça gelişmiş imkanları sayesinde başarılarla ulaştım. Bu seyahatimde Minusinsk Tatarları (aynı

kabilelerden olan), İrkutsk vilayetinin Karagasları, Kuzey Moğolistan Uranhayı, Yedisu Kazak Kırgısları ve Dzungar, Çin Türkistanı'nın (Tanrı Dağlarındaki şehirler) hayatını ve dilini ayrıntılı şekilde araştırdım. Günümüzde dil bilimi materyalleri İlimler Akademisi tarafından yayımlanmaktadır. Söz konusu etnografya materyallerine gelince, çok az kısmının yayınlandığını söyleyebiliriz. 1893'te Türkoloji'yle ilgili dil bilimi materyallerinin bir kısmını işlemiştim. 1893'ün sonunda Türk Tatar lehçeleri Yüksek Lisansı sınavını kazandım ve Kazan Üniversitesi Türk Tatar Lehçeleri Kürsüsü Profesörü unvanıyla VI. sınıflara öğretmen olarak görevlendirildim.

Kazan'a gitmeden önce profesör V.D. Smirnov Türk Tatar edebî diliyle ve onun öğretimiyle ilgili ayrıntılı bilgileri verdi. Profesör V.D. Smirnov Türk, Tatar dillerini çok iyi biliyordu. Dolayısıyla birçok yıllar doğu (Arap, Fars ve Tatar) kitaplarına sansörlük yapanlardandır. Profesör Smirnov sayesinde Kazan'da Tatarlar tarafından Arap, Fars, Türk, Tatar dillerinde yayımlanmış olan bütün çalışmalarla uğraştım ve halen uğraşmaktayım. Nisan 1894'te Kazan Üniversitesi Arkeoloji, Tarih ve Etnografya Bölümüne sekreter olarak görevlendirildim ve bir yılda 6 defa basılan "*İzvestiya Etogo Obşestva*"nın redaktörlüğünü yaptım. 8 Aralık 1884'te Sagay lehçelerini araştırmayla ilgili yaptığım çalışmalarım için yukarıda adı geçen bölümün üye memuru olarak seçildim. 8 Nisan 1894'te ise bu bölümün aslı üyesi olarak seçildim. Bunun dışında coğrafya topluluğuna 17 Aralık 1894'te aslı üyesi ve Sen Petersburg'ta ki Arkeoloji topluluğuna da 30 Mart 1894'te üye memur olarak seçildim.

K.F. Katanov'un Şarkiyat ile İlgili Çalışmalarının Bibliyografisi

Elinizdeki bibliyografinin esasını N.F. Katanov daha hayattayken yayımlanmış, Katanov'un kendisi tarafından düzenlenmiş çalışmalarının bibliyografisi (bkz. dergi *Pravoslavniy Sobesednik*-1913, *Fevral* ve *April* adlı kitaplar, ek olarak *Protokoli Zasedaniy Soveta Kazanskoy Duhovnoy Akademii*. 1911 y.,S. 114-131) teşkil etmiştir. Yukarıda adı geçen bibliyografi N.F. Katanov'un hayatının son on yılında (1912-1922) yayımlanan çalışmalarının listesiyle tamamlanmıştır ve ilk kaynaklarla karşılaştırılmıştır. Bibliyografi kronolojik bir şekilde düzenlenmiştir ve 2 bölümden oluşmaktadır.

1) N.F. Katanov'un kendi çalışmaları

2) Başka ilim adamlarının çalışmalarının işlenmesi ve N.F. Katanov'un bu çalışmalara yazmış olduğu önsözler.

Elinizdeki bibliyografya kitabı şarkiyat ile sınırlandırıldığından N.F. Katanov'un "Obşestva Trezvosti" alanındaki faaliyetleriyle ilgili makaleleri, bu yazıya alınmamıştır. Çünkü bu makalelerin ve yazıların şarkiyat ile hiç ilişkisi yoktur. Bu bibliyografiye N.F. Katanov tarafından hazırlanan eleştiri yazıları ve izahlı özetler de dahil edilmemiştir.

A. Katanov'un Çalışmaları

1885

1. "Zameçaniya o Bogatirskih Poemah Minusinskih Tyurkov (Eniseyskoy Gub.)". Sostavil N.F. Katanov 2-y, *SPb.*, S. 8.

2. "Castren's Koibalisch-Deutsches Worterverzeichniss und Sprach-proben des Koibalischen Dialectes", neutransscribiert von N. Katanoff,-*MA*, 1885, t. IX, livr. 2, s. 97-205.

3. „Die aus dem Russischen Entlehnten Fremdwörter des Sagai-Dialectes", von N. Katanoff,-*MA*, 1885, t. IX, livr. 3, s. 277-312.

4. "Verzeichniss der Sagaischen Namen der Flüsse, Dorfer, Stadte und Stamme,

Welche die Unterthanen des Steppengerichts der Vereinigten Stamme (an der Mundung des Askys) Bilden”, von N. Katanoff,-*MA*, 1885, t. IX, livr. 3, S. 313-319.

1886

5. “Obzor Pravitelstvennih i Tserkovnih Rasporyajeniy, Kasayuşihsyä Obraşeniya v Hristianstvo Tatar-Muhammedan. XIII- XVIII vv.”,- *Strannik*, Kazan, 1886, № 8, S. 565-591.

1887

6. “Zameçatelnoe Selskoe Uçilişe”,-*VO*, 28. V. 1887 (№ 21), S. 9.

7. “Rodoslovie Tobolskih Seidov”,- *Sibirskiy Sbornik*, Prilojenie k VO za 1887 g., S. 234-238.

8. “Skazaniya i Legendı Minusinskih Tatar”,- *Sibirskiy Sbornik*, prilojenie k VO za 1887 g., S. 219-234.

1888

9. “Alfavitniy Ukazatel Sobstvennih İmen, Vstreçayuşihsyä vo Vtorom Tome Obraztsov Narodno Literaturı Tyurkskih Plemen”, Sobrannih V.V. Radlovim. Sostavil N.F. Katanov, *SPb.* 1888, S. 84

1890

10. “Buben i Kolotuška, Şamana po Opisaniyu Minusinskih Tatar”,- *İzvestiya Tomskogo Universiteta*, 1890, k. 2, s. 237-239.

1891

11. “Poezdka k Karagasam v 1890 g.”,- *ZRGOE*, 1891, t. XVI. vip. 2, s. 133-230.

1892

12. “Otçet o Poezdke v Vostoçnuyu Sibir, Mongoliyu i Severniy Kitay v 1890 i 1891 gg”,-*JS*, 1892, vip. 4, s. 111-122 ve 134-137.

1893

13. “Gadaniya u Jiteley Vostoçnogo Turkestana”,- *ZVORAO*, 1893, t. VIII, S. 105-112.

14. “Pisma iz Sibiri i Vostoçnogo Turkestana”,- *ZAN*, 1893, t. XXIII, prilojenie, s. I-114.

15. “Sagayskie Tatari Minusinskogo Okrugä Eniseyskoy Gubernii”, - *JS*, 1893, vip. 4, s. 559-570.

16. “Sredi Tyurkskih Plemen”,- *İRGO*, 1893, t. XXIX, s. 519-541.

1894

17. “Kaçinskaya Legenda o Sotvorenii Mira. (Zapisana v Minusinskom Okrugë Eniseyskoy gub. na Kaçinskom Nareçii Tyurksko Yazıka 2 İyunya 1890 g.)”,-*İOAİE*, 1894, t. HP, vıgt. 2, s. 185-188.

18. “Musulmanskie Legendı. Teksti i Perevodi”,-*ZAN*, 1894, t. XXV, prilojenie № 3, s. I-44.

19. “O Dobrom i Zlom Çeloveke (Turfanskaya Skazka)”,- *KT*, 13. Vn. 1894 (№420).

20. “O Pogrebalnih Obryadah u Tyurkskih Plemen s Drevneyşih Vremen do Naşih Dney”,-*İOAİE*, 1894, t. XII, vip. 2, s. 109-142.

21. “Pesnya Hudayar-Hana [Kokandskogo] i Prihod Russkih [v Srednyuyu

Aziyu]],-v kn.: N.İ. Veselovskiy, *Rasskaz o Russkikh Zavoevaniyah v Turkestanskom Krae, SPb.*, 1894, s. 65-70, 109-116.

22. "Priklyuçeniya Mullı Nasreddina",- *İOAİE*, 1894, t. XII, vıp. 2, s. 189-190.

23. "Skazaniya o Semi Efesskih Otrokah (Po koranu, sborniku xiv v. Rubguziya i zapisi v vostoçnom turkestane)",- *ZVORAO*, 1894, t. VIM, s. 223-245.

24. "Etnografıçeskiy Obzor Turetsko-Tatarskih Plemen",- *UZKU*, 1894, kn. 3, s. 186-206.

1895

25. "Vostoçno-Tyurkskie Legendı o Sotvorenii Mira. 1. Altayskaya Legenda. 2. Karağaskaya Legenda. (s primeçaniyami)",- *KT*, 22. 111. 1895 (№ 647), 23. 111. 1895 (№ 648).

26. "Kitayskiy Buntovşik Çi-çi-Gun",- *İOAİE*, 1895, C. XII, vıp. 5, s. 448-454.

27. "Neskolko Dannih o Poslovitsah Kitayskih Kirgizov",- *KT*, 23. IV. 1895 (№ 673).

28. "Novie Priobreteniya Muzeya Obşestva Arheologii, İstorii i Etnografii v 1895 G.",-*İOAİE*, 1895, C. XIII, vıp. 3, s. 234-243.

29. *O Nakazanii Lenivih Bogomoltsev U Tatar Kitayskogo Turkestana*,-*İOAİE*, 1895, t. XII, vıp. 6, s. 578-593.

30. "O Svadebnih Obıçayah Tatar Vostoçnogo Turkestana",-*İOAİE*, 1895, t. XII, vıp. 5, s. 409-434.

31. "O Tatarskih Izdaniyah, Kasayuşıhsya İstorii Bolgarskogo i Kazanskogo Hanstv",- *KT*, 13. 1. 1895 (№ 584).

32. "Tyurkskie Skazki o Treh Bratyah",- *İOAİE*, 1895, t. XII, vıp. 5, S. 479-480 (predislovie), 491-497 (*Turetskaya Skazka*), 497-505 (*Sagayskaya Skazka*), 505-524 (*Loguçenskaya Skazka*).

33. "Ekskursiya v s. Bolgarı-Uspenskoe",- *İOAİE*, 1895, t. XIII, vıp. 1, S. 35-36.

1896.

34. "APELLYATIYA Na Reşenie Suda u Yapontsev i Kitaytsev", - *D*, 1896, № 12, S. 641-642.

35. [Sovmestno s A. A. Divaevım i P. İ. Ahmerovım]. *Vostoçnie Zametki. Statyi i İssledovaniya*, Kazan, 1896, 24 S.

36. "Mistik Alla-yar (biografiya)",-*D*, 1896, № 6, S. 339-341.

37. "Narodnie Primeti i Poverya Beltirov",- *D*, 1896, № 8, S. 424-425.

38. "Numizmatıçeskaya Kolleksiya İ. A. İznoskova",- *İOAİE*, 1896, t. XIII, vıp. 4, S. 290-315.

39. "Ob Odnom Metallıçeskom Zerkale [S Arabskoy Nadpisyu]",-*İOAİE*, 1896, t. XIII, vıp. 6, S. 565.

40. "O Dvuh Kaşgarskih Monetah",-*İOAİE*, 1896, t. XIII, vıp. 6, S. 528-529.

41. "Pravila Jiteyskoy Mudrosti u Tatar (Tyurkov) Vostoçnogo Turkestana",- *D*, 1896, № 1, S. 76-80.

42. "Predaniya Tobolskih Tatar o Kuçume i Ermake",-*ETGM*, vıp. 5, 1896, S. 1-13.

43. "Pyat Upraviteley Jizni Po Uçeniyu Kitayskih Medikov",-*D*, 1896, № 3, S. 161-162.

44. "Rasskazi Tatar (Tyurkov) Vostoçnogo Turkestana o Başmakah Pravosuđiya i

o Vstreçe Tsarskoy Bumagi”,- *D*, 1896, № 4, S. 218.

45. “Spor Raya s Adom po Skazaniyam Vostočno-Turkestanskih Musulman”,- *KT*, 19L'UL896 (№993).

46. “Tatarskie Rasskazi o Vrede Pyanstva”,- *D*, 1896, № 11, S. 593.

47. “Tatarskoe Pouçenie o Vrede Pyanstva”,- *D*, 1896, № 10, S. 513-517.

1897

48. *K Voprosu o Shodstve Vostočno-Tyurkskih Skazok so Slavyanskimi.*, Kazan, 1897, 16 S.

49. “Materialı k İzüçeniyu Kazansko-Tatarskogo Nareçiya, ç. 1. Obraztsı Knijnoy i Ustnoy Literaturı Kazanskih Tatar”,- *UZKU*, 1897, kn. 12, prilojenie, S. 1-32.

50. “O Nauçnih Trudah po Vostokovedeniyu prof. İ Nikolaeviça Berezina, jivşego v 1818-1896 gg.”,-*KT*, 26. 11. 1897 (№ 1241).

51. “Ob Odnoy Vipisi 1700 g., Dannoy Tataram Sviyajskego Uezda, po Kopii İ.N. Yurkina (s Tablitsey Tatarskih Tamg)”,-*İOAİE*, 1897, t. XIV, vip. 3, S. 361-362.

52. “Obzor Vseh Kazansko-Tatarskih Kalendarey”, Izdannih A.K. Nasirovim s 1871 po 1897 g.,-*D*, 1897, № 3, S. 196-201.

53. “O Poezdke Deystv, Çlena Obşestva Arheologii, İstorii i Etnografii N. F. Katanova v Minusinskiy Okrug Eniseyskoy Gub.”,- *İOAİE*, 1897, t. XIV, vip. 2, S. 219-221.

54. “Otçet o Poezdke, Soverşennoy s 15 Maya 1896 g. po 1 Sentyabrya 1896 g. v Minusinskiy Okrug Yeniseyskoy Gub.”,- *UZKU*, 1897, kn. 3, S. 1-50; kn. 5-6, S. 1-53.

55. “Polezno li Pit Çay? Tatarskoe Rassujdenie”,- *D*, 1897, № I, S. 48-49.

56. “Primetı i Poverya Tyurkov Kitayskogo Turkestana, Kasayuşiesya Yavleniy Prirodi”,- *Sbornik Statey Uçenikov prof. V.Ř. Rozena, SPb.*, 1897, S. 29-44.

57. “Predanie Tobolskih Tatar o Proishojdenii Kirgizskogo Naroda”,-*ETGM*, vip. 7, 1897, S. 73-75.

58. “Predaniya Tobolskih Tatar o Pribitii v 1572 g. Muhammedanskih Propovednikov v g. İsker”,-*ETGM*, vip. 7, 1897, S. 51-61.

59. “Sagayskaya i Serbskaya Skazki o Çerte i Jenşine”,- *İOAİE*, 1897, t. XIV, vip. 3, S. 259-264.

60. “Sagayskie Nazvaniya 13 [lunnih] Mesyatsev Goda [Dopolnenie k Statye Akad. A. Şifnera]”,-*İOAİE*, 1897, t. XIV, vip. 2, S. 236-237.

61. “Sagayskoe Stihotvorenie”,-*İOAİE*, 1897, t. XIV, vip. 2, S. 238-239

62. “Tyurkskie Skazki o Çeloveke, Ponimavşem Yazık Jivotnih”,- *İOAİE*, 1897, t. XIV, vip. 3, S. 251-258.

1898

63. “Vzglyad na Pyanstvo Sredneaziatskih Musulman (Sartov)”,- *D*, 1898, № 10, S. 468-471.

64. “Vraçebnie Sredstva u Başkir”,- *D*, 1898, № 8-9, S. 390-391.

65. “Gramoti Dvuh Tobolskih Arhipastrey”,- *ETGM*, vip. 9, 1898, S. 17-23.

66. “İz Oblasti Narodnih Primet, Verovaniy i Predaniy Tatar-Musulman. Znaçenie Dney Nedeli”,- *D*, 1898, № 1, S. 21-22; “Znaçenie 12 Mesyatsev Lunnogo Goda”,- *D*, 1898, № 4, S. 177-185; “Znaçenie Mesyatsev Solneçnogo Goda”,- *D*, 1898, № 2, S. 57-60; “Sredstvo Protiv Nasmorka. Pravila o Prieme Gostya. Pravila ob Hojdeniya s

Jenoy”,-*D*, 1898, № 6-7, S. 298-299; “Fiziognomika”,- *D*, 1898, № 3, S. 132-135.

67. “Kazansko-Tatarskie Poslovitsı o Bednosti, Golode i Nujde”,-*D*, 1898, № 10, S. 472-473.

68. “Materialı k İzüçeniyu Kazansko-Tatarskogo Nareçiya, ç. 1. Obraztsı Knijnoy i Ustnoy Literaturı Kazanskih Tatar (Prodoljenie)”,- *UZKU*, 1898, kn. 7-8, S. 33-168.

69. “Narodnie Primeti i Verovaniya Meşeryakov i Başkir”,-*D*, 1898, № 8-9, S. 373-374.

70. “Novie Priobreteniya Muzeya Obşestva Arheologii, İstorii i Etnografii”,- *İOAİE*, 1898, t. XIV, vıp. 4, S. 429-433.

71. “O Poezdke Letom 1896 g. v Ufimskuyu Gub.”,-*İOAİE*, 1898, t. XIV, vıp. 5, S. 584-589.

72. “O Raskopkah v Saratovskoy Gubernii”,-*İOAİE*, 1898, t. XIV, vıp. 4, S. 445.

73. “Opisanie Odnogo Metalličeskogo Zerkala S Arabskoy Nadpisyu, Prinadlejšego Obşestvu Arheologii, İstorii i Etnografii”,- *İOAİE*, 1898, t. XIV, vıp. 6, S. 662-664.

74. “Otčet o Poezdke, Soverşennoy s 1 İyunya 1897 g. po 20 Avgusta Togo Je Goda v Belebeevskiy i Menzelinskiy Uezdı Ufimskoy Gub.”,-*UZKU*, 1898, kn. 11, S. 1-37 (*universitetskaya letopis*).

75. “Persidskoe Pouçenie Ob Upotreblenii Vina (Nastavlenie Delemitskogo Tsarya)”,-*D*, 1898, № 5, S. 229-231.

76. “Pogrebalnie Obryadı Tobolskih Tatar”,- *ETGM*, vıp. 9, 1898, S. 48-49.

77. “Predanie Tobolskih Tatar o Groznom Tsare Tamerlane”,-*ETGM*, vıp. 9, 1898, S. 50-52.

78. “Predanie Russkih İnorodtsev o Tom, kak Russkie Zahvatili ih Zemli”,-*D*, 1898, № 3, S. 100-103.

79. “Slovo Korana o Vine i İgre”,- *D*, 1898, № 3, S. 109.

80. “Tatarskoe Predanie o Svobodah Starotatarskoy i Novotatarskoy v g. Kazani”,- *D*, 1898, Yaa 2, S. 64-67.

81. “Tatarskie Predaniya ob Ozere Kaban v g. Kazani”,- *D*, 1898, № 1, S. 25-26.

82. “Turetskie Poslovitsı o Bednosti, Golode i Nujde”,- *D*, 1898, № 6-7, S. 300.

83. “Turetskie Poslovitsı o Durake”,-*D*, 1898, № 3, S. 109.

1899

84. “Vinokurenıe u Abakanskih Tatar Eniseyskoy Gub”,-*D*, 1899, №8-9, S. 312-EY.

85. “Vliyanie Mesyatsev Oktyabrya i Noyabrya na Zdorovye Vzroslogo i Sudbu Novorojdennoĝo Po Knigam Tatar-Musulman”,- *KT*, 19. XI. 1899 (№2119).

86. “İz Oblasti Narodnih Primet Tatar-Musulman. Oktyabrskie Primeti”,- *KT*, 20. H. 3 899 (№ 2092); “Noyabrskie Primeti”,- *KT*, 5. XI. 1899 (№ 2106); “Dekabrskie Primeti”,-*KT*, 23. XII. 1899 (№2150).

87. “İstoriçeskie Pesni Kazanskih Tatar”,- *İOAİE*, 1899, t. XV, vıl. 3, S. 273-306.

88. “Kazansko-Tatarskoe Predanie ob Ozere Kaban i o Blagoçestivom Startse Kasime”,- *D*, 1899, № 11, S. 475-476.

89. “Kratkaya İstoriya Kazanskogo Tsarstva po Odnoy Tatarskoy Letopisi”,-*D*, 1899, № 4, S. 176-180.

90. "Materiali k İzuçeniyu Kazansko-Tatarskogo Nareçiya, ç. 2. Russkiy Perevod Obraztsov Knijnoy i Ustnoy Literaturı Kazanskih Tatar", -UZKÜ, 1899, kn. 5-6, S. 1-113.

93. "Narodnie Sposobi Leçeniya u Sagaytsev", -D, 1899, № 10, S. 394-395.

92. "Neskolko Slov po Povodu Sovremennih Kazney v Kitae", -KT, 26. H. 1899 (№2096).

93. "Upotreblenie Vina po Musulmanskim Zakonom", -D, 1899, № 4, S. 182-186.

94. "Arabischer Metallspiegel von Bulgar", -Globus, 1899, Bd LXXV, № 18, S. 293-294.

1900

95. "Vzglyad Musulmanskih Narodov na Jenşinu", -D, 1900, № 3, S. 137; № 6-7, S. 284-285; № 10, S. 425-426.

96. "Poçetnyy Çlen İmperatorskogo Kazanskogo Universiteta, Professor i Bibliotekar İosif Fedoroviç Gotvald (1813-1897). I. Bibliografiya, Portret i Spisok ego Soçineniy i İzdaniy; II. Katalog Knig i Rukopisey, Pojertvovannih im İmperatorskomu Kazanskomu Universitetu v 1895-1897 gg.", Kazan, 1900, XI 240 S.

97. "Kazansko-Tatarskie Predaniya o Tom, kak Obrazovalos Ozero Kaban v Kazani i Kto Dal Emu İmya", -KT, 1900, № 2171.

98. "Katalog Knig", Otpeçatannih v Tipografii İmperatorskogo Kazanskogo Universiteta s 1800 po 1896 g., Kazan, 1900, 435 S.

99. "Literatura Arheologii, İstorii i Etnografii vo Vtoroy Polovine 1899 g.", -İOAİE, 1900, t. XVI, vip. 3, S. 309-320.

100. "Musulmanskie Skazaniya o Jezle Moiseya", -İOAİE, 1900, t. XVI, vip. 1, S. 87-93.

101. "Narodnie Sposobi Leçeniya u Başkir i Kreşenih Tatar Belebeevskogo Uezda Ufimskoy Gub", -İOAİE, 1900, t. XVI, vip. 1, S. 1-14.

102. "Neskolko Slov Otnositelno Musulmanskih Skazaniy Otsare Solomone i Çudodeystvennom ego Perstne", -KB, 1900, № 4, S. 15-20.

103. "Ob Upotreblenii Vina u Drevnih Arabov", -D, 1900, № 12, S. 449-451.

104. "Opisanie Odnogo Metallıçeskogo Zerkala s Arabskoy Nadpisyu, Prinadlejšego Publiçnomu Muzeju G. Minusinska Eniseyskoy Gub., i Neskolko Slov o Metallıçeskih Zerkalah, Opisannih Drugimi", -İOAİE, 1900, t. XVI, vip. 3, S. 273-291.

105. "Otçet o Poezdke, Soverşennoy s 20 Maya po 20 Avgusta 1898 G.V Belebeevskiy Uezd Ufimskoy Gub.", -UZKÜ, 1900, kn. 7-8, S. 1-30.

106. "Pravila Musulmanskogo Horoşego Tona", -KB, 1900, № 1, S. 91-94; № 2, S. 29-38.

107. Tatarskoe Pouçenie o Tom, kak Lyudi Doljmi Otnositsya k Nauke, -D, 1900, № 12, S. 569.

108. "Tatarskoe Predanie ob Uçrejdennii Bazara v Kazani i Rasçişenii Bulaka", -D, 1900, № 12, S. 575-576.

109. "Kleinere ethnographische Mitteilungen", -KSz, 1900, t. I, livr. 2.

110. "Ueber die Bestattungsgebräuche bei den Tiirkstämmen Central- urvd Ostasiens", -KSz, 1900, t. -I, livr. 2.

1901

111. "O Novih Finlyandskih İzdaniyah, Kasayushsya Povoljya",-*KT*, 26. VIJil. 1901 (№2630).
112. "O Puteşestviyah i Otkritiyah Aleksandra Makedonskogo po Odnomu Musulmanskomu Rasskazu Naçala XIV v.",- *KB*, 1901, № 4, S. 27-43.
113. "Otçet o Poezdke, Soverşennoy s 20 Maya po 20 Avgusta 1898 G. V Belebeevskiy Uezd Ufimskoy Gub. (Okonçanie) ",- *UZKU*, 1901, kn. 3, S. 1-76.
114. "Otçet o Poezdke v Minusinskiy Uezd Eniseyskoy Gub., Soverşennoy Letom 1899 g.",-*UZKU*, 1901, kn. 5-6, S. 1-58.
115. "Çto Ojidaet Alkogolika-Musulmanina na Tom Svete?"-*D*,1901, №2, S. 82-83.

1902

116. "Vostoçnie metalliçeskie zerkala iz Harkovskoy i Eka Terinoslavskoy Guberniy",- *Trudi Harkovskogo Predvaritelnogo -Komiteta po Ustroystvu XII Arheologiçeskogo Syezda*, t. I, 1902, S. 466- 474.
117. "Mançjursko-Kitayskiy «Li» (Zakon) na Nareçii Tyurkov Kitayskogo Turkestana",-*ZVORAO*, 1902, t. XIV, S. 31-75.
118. *Skazanie o Zaçatii Tsarstva Kazanskogo i o Pobedah Velikih Knyazey Moskovskih, so Tsarmi Kazanskimi Preslavno Sodeyannih, i o Vzyatii Togo Tsarstva Kazanskogo ot Blagoçestivogo Gosudarya Tsarya i Velikogo Knyazya İoanna Vasileviça* (porukopisi XVIII v., prinadlejaşey F. T. Vasilevu), Kazan, 1902.
119. "Horezmiyskaya Svintsovaya Plita, Naydannaya v Razvalinah Kunya-Urgença",- *ZVORAO*, 1902, t. XIV, vip. 1, S. 15-17.
120. "Türkische Sagen über Besitznahme von Ländern nach Artder Dido",- *KSz*, 1902, t. Ş, S. 173-179.

1903

121. "O Religioznih Voynah Uçenikov Şeyha Bagauddina Protiv İnorodtsev Zapadnoy Sibiri",- *UZKU*, 1903, kn. 12, S. 133-146.
122. "Obzor Literaturnoy Deyatelnosti Povoljskih Tatar za XIX v.",- sb. *Povolje*, vip. 1, Nijniy Novgorod, 1903, S. 1-29.
123. "Obzor Tatarskih Litografirovannih İzdaniy za Poslednie Dva Goda",-*İOAİE*, 1903, t. XIX, vip. 2, S. 25-27.
124. "Obzor Tatarskih Litografirovannih İzdaniy za Poslednie Tri Goda (1899-1902)",-*D*, 1903, № 5, S. 235-240; №8, S. 360-065.
125. "Opit İssledovaniya Uryanhayskogo Yazıka s Ukazaniem Glavneyşih Rodstvennih Otnoşeniy ego k Drugim Yazıkam Tyurkskogo Kornya", Kazan, 1903, HŞ+1539+8+LX S.,*UZKU*, (1899-1903).
126. "Skazaniya İnostrantsev o Kazani". I. Prosper Thomas -P. Tomas, II. A. Legrelle -A. Legrel,-*İOAİE*, 1903, t. XIX, vip. 5-6, S. 277-285.
127. "Tatarskiy Rasskaz o Vzyatii Kazani",- *D*, 1903, № 6-7, S. 294-299.
128. "Şved Filipp-İogann Stralenberg i Trudi ego po Rossii i Sibiri (naçalo XVII v.)",-*İOAİE*, 1903, t. XIX, vip. 2, S. 170-174.

1904

129. "İ.N. Smirnov; (nekrolog)",- *JMNP*, 1904, ç, CCCIV, sentyabr, S. 32-39.
130. "Kirgizskaya I Kazansko-Tatarskaya -Versii Hristianskogo Skazaniya o 7

Spyaşih Otrokah”,- *İOAİE*, 1904, t. XXI, vıp. 4, S. 382-388.

131. “Neskolko Slov po Povodu Russkih i Tatarskih Perstney, Prinadlejših A.A. Suharevu i A.T. Solovevu”,-*İOAİE*, 1904, t. XX, vıp. 1-3, S. 29-46.

132. “O trudah İ. N. Smirnova po Etnografii İnorodtsev Vostočnoy Rossii”,- *UZKU*, 1904, kn. 9, S. 48-51.

133. “Obzor Kazansko-Tatarskih Otrivnih Kalendarey za Poslednie Tri Goda (1902-1904)”,-*D*, 1904, №6, S. 228-237.

134. “Proşloe i Nastoyaşee Kazani po Odnomu Tatarskomu Rasskazu”,-*D*, 1904, № 10, S. 359-365.

135. “Srednevekoviy Uçeny Avitsenna (980-1037) I Rekomenduemoe im Leçenie Pyanits”,- *D*, 1904, № 1, S. 30-33.

1905

136. “İzvestiya Lorentsa Langa o Sibiri i Sibirskih İnorodtsah”,-*ETGM*, vıp. 14, 1905, S. 1-10.

137. “Obzor Raznih Soçineniy, İmeyuşih Otnoşenie k Kazani, za Poslednie Tri Goda (1902-1904)”,-*D*, 1905, №1, S. 19-25.

138. “Otrivok iz Odnoy Tatarskoy Letopisi o Kazani i Kazanskom Hanstve”, *İOAİE*, 4905, t. XXI, vıp. 4, S. 303-348.

139. “Po Povodu Hronologii v Kazansko-Tatarskih Kalendaryah i Drugih İzdaniyah”,- *PS*, 1905, Aprel, S. 745-749.

140. “Epiğrafiçeskiy pamyatnik Voljskoy Bulgarii”,- *İOAİE*, 1905, t. XXI, vıp. 3, S. 263-968.

1906

141. “Vzglyadı Uçenih Musulman na Jenşinu”,- gaz. *Turkestanskije Vedomosti*, Taşkent, 4(17). VI. 1906 (№ 83) i 6(9). VI. 1906 (№84).

142. “Kratkiy Obzor «Neobıknovenno Poleznh Çeloveku» Kazansko-Tatarskih İzdaniy”,-gaz. *Obnovlenie*, Kazan, 4. V. 1906 (№ 91).

143. “Novie Priobreteniya Muzeya Obşestva Arheologii, İstorii i Etnografii”,- *İOAİE*, 1906, t. XXII, vıp. I, S. 46-47.

144. “Skazaniya İnostrantsev o Kazani. III. Turetskiy Pisatel Sch. Frascheri Sami-Bey”,-*İOAİE*, 1906, t. XXII, vıp. 5, S. 315-320.

145. “Tatarskiy Rasskaz o Vzyatii Kazani”,- gaz. *Obnovlenie*, Kazan, 18. V. 1906 (№101).

1907

146. “Dva İstoriçeskih Dokumenta İmperatritsı Ekaterini II o Drevnostyah Volgi i Kavkaza (s Predisloviem i Primeçaniyami)”,-*İOAİE*, 1907, t. HHŞ, vıp. 3, S. 238-244.

147. “Kirgizi i ih Religiya”,- *Pravoslavnaya Bogoslovskaya Entsiklopediya*, SPb., 1907.

148. “Nareçiya Uryanhaytsev, Abakanskih Tatar i Karagasov” {v kn. *Obraztsı Narodnoy Literaturı Tyurkskih Plemen V. V. Radlova*, ç. IX), SPb., 1907, t. I (teksti), VI-HXXXIİH-68+XLVIII S.; t. II(perevodı), VI+XXV+658 S.

149. “Pamyati Deystvitelnogo Çlena Obşestva [Arheologii, İstorii I Etnografii] Aleksandra Fedoroviça Mojarovskogo (1846-1907)”,- *İOAİE*, 1907, t. XXIII, vıp. 5, S. 388-390.

150. "Pamyati S. M. Şpilevskogo",-*İOAİE*, 1907, t. XXIII, vip. 4, S. 307-311.
151. "Po Povodu Restavratsii Sumbekinoy Başni",- *KT*, 12. IV. 1907 (№4247) i 1. VI. 1907 (№4307).
- 1908**
152. "Başnya Suyumbeki v Kazani",-*D*, 1908, № 8, S. 122-134.
153. "Vzglyad Uçenih Mull na Jenşinu",- *D*, 1908, №5, S. 81-89.
154. "Kak Ponyali Tatarı-Musulmane Svobodu Veroispovedaniya",-*az. Okraini Rossii, SPb.*, 1908, № 10.
155. "Mnenie Musulman o Napitkah",- *D*,1908, № 8, S. 134- 135.
156. "Novie Priemi Leçeniya Pyanits u Tatar-Musulman",- *D*, 1908, № 11, S. 206-207.
157. "Numizmatičeskiy Kabinet Obşestva Arheologii, İstorii i Etnografii",-*İOAİE*, 1906, t. XXIV, vip. 3, S. 293-294.
158. "O Nekotorih Predmetah iz Kitayskoy Kollektzii Poçetnogo Çlena Obşestva [Arheologii, İstorii i Etnografii] Ordinarnogo Professora N.F. Visotskogo",-*İOAİE*, 1908, t. XXIV, vip. 5, S. 454-461.
159. "O Poezdke v Peterburg Osenyu 1907 G.",- *İOAİE*, 1908, t. XXIII, vip. 5, S. 390-394.
160. "O Predmetah Ukraşeniy Tatarskih Jenşin",- *İOAİE*, 1908, t. XXIII, vip. 5, S. 385-387.
161. "Obşestvo Arheologii, İstorii i Etnografii za 30 Let (1878-1908)",- *İOAİE*, 1908, t. XXIV, vip. 3, S. 238-246.
162. "Pamyati N. YA. Agafonova",-*İOAİE*, 1908, t. XXIV, vip. 5, S. 492-493.
- 1909**
163. *Bronzovoe Zerkalo s Arabskoy Nadpisyu*, M., 1909, S. 4
164. "Novie Dannie o Musulmanskoy Sekte Vaisovtsev",- *PS*, 1909, İyul - Avgust, S. 229-244.
165. "Novie Priobreteniya Muzeya Obşestva Arheologii, İstorii i Etnografii",-*İOAİE*, 1909, t. XXV, vip. 6, S. 209.
166. "Predaniya Prisayanskih Plemen o Prejnih Delah i Lyudyah",-Sbornik v çest 70-letiya G. N. Potanina, *SPb.*, 1909 (ZRGOE, t. XXXIV), S. 265-288.
- 1910**
167. *Kazansko-Tatarskie Musulmanski Litografirovannie İzdaniya*, Kazan, 1910, 4 S.
168. *Katalog İstoriko-Etnografiçeskogo Otdela Kazanskogo Gorodskogo Nauçno-Promşlennogo Muzeya, Tetradi I-III*, Kazan, 1909-1910.
169. *Obrabotka Soçineniya Pisatelya XVII v. N. G. Spafariya*, Opisanie pervoy çasti vselenniya, imenuemoy Aziya, v ney je sostoit Kitayskoe gosudarstvo s proçimi ego gorodi i provintsii, Kazan, 1910, LVI + 271 S.
170. "O Sable s Greçeskoy Nadpisyu",- *İOAİE*, 1910, t. XXVI, vip. 1-2, S. 55-59.
- 1912**
171. "Kratkiy Obzor Tatarskih İstoričeskih Knig",- *İOAİE*, 1912, t. XXVW-I. vip. 4-5, S. 499-502.

172. Kratkiy tatarsko-russkiy slovar v transkriptsyah arabskoy i russkoy v obeme I çasti uçebnika M. F. Karimova «*Tarihi Anbiya (istoriya prorokov)*» (Orenburg, 1911), Kazan, 1912, XXIV+265 S. (litografiya).

1913

173. Transkriptsiya i glossariy k poslovitsam i rasskazam I çasti bukvary G. N. Ahmarova «*Tyurkskaya Azbuka*» (Kazan, 1911), Kazan, 1913, 64 S. (litografiya).

1916

174. *Neskolko Slov o Rasprostranenii Hristianstva v Persii, Mesopotamii, Sredney Azii, Mongolii i Kitae*, Kazan, 1916, 20 S.

1919

175. “O Nekotorih Veşah Kazanskogo Gorodskogo Muzeya”,-*İOAİE*, 1919, t. XXX, vıp. 1, S. 97-102.

176. “Razgadka Odnoy Kabalistiçesкой Formuli”,- *İOAİE*, 1919, t. XXX, vıp. 1, S. 127-128.

1920

177. *Vostoçnaya Hronologiya. İz Kursa Lektsiy, Çitannih v Severo-Vostoçnom Arheologiçeskom i Etnografiçeskom İnstitute v 1918- 1919 Uçebn. Godu*, Kazan, 1920, 240 S.

178. “Neskolko Slov o Kazanskih Kolleksionerah”,-*KMV*, 1920, № 7-8, S. 35-47.

179. “Tatarskie Rasskazı o Staroy Kazani”,-*İOAİE*, 1920 g. XXX, vıp. 3, S. 287-300.

180. *Çuvaşskie Slova v Bolgarskih i Tatarskih Pamyatnikah*, Kazan, 1920, 13 S.

181. *Epigrafiçeskiy Pamyatnik Voljskoy Bolgariyi*, 1921, № 1-2, S. 54-56.

B. Başka Yazarların Çalışmalarının İşlenmesi ve Bu çalışmalara Yazılan Önsözler

1. A.İ. Alektorov, “Pesnya Alaşıntsa Baytoki na Smerthana Djangera”,-*İOAİE*, 1898, t. XIV, vıp. 6, S. 673-691.

2. M.N. Bekimov, “Materialı k İzuçeniy Kirgizskogo Narodnogo Eposa”,-*İOAİE*, 1904, t. XX, vıp. 4-5, S. 220-232.

3. A.A. Divaev, V.N. Anderson, “Obraztsı Kirgizskoy Literaturı”,-*İOAİE*, 1908, t. XXIV, vıp. 5, S. 431-453.

4. S. Kaliev, “Kratkaya İstoriya Rossii (Kirgizskoe Stihotvorenıe)”,- *UZKUL903*, kn. 7-8, prilojenie, S. 1-29.

5. L. Lyuşin, “Opisanie Başkirkского Bunta 1755 G.”,-*İOAİE*, 1903, t. XIX, vıp. 2, S. 161-169.

6. K. Nasırov, “Obraztsı Narodnoy Literaturı Kazanskih Tatar (Zagadki, Poslovitsı, Pogovorki, Pesni)”,- *İOAİE*, 1896, t. XIII, vıp. 5, S. 374-4127.

7. N.N. Pantusov, “Kirgizskie Poslovitsı, Zapisannie v Kopalskom Uezde Semireçenskoy Oblasti”,- *UZKU*, 1900, kn. 4, prilojenie, S. 1-33.

8. N.N. Pantusov, “Novie Pesni Usekskih Tarançey - Pereselentsev iz İliyskogo Kraya”,-*İOAİE*, 1906, t. XXII, vıp. 5, S. 303-314

9. N.N. Pantusov, “Orden Hufie (Musulmanskaya Sekta v Russkom i Kitayskom Turkestaney)”, - *İOAİE*, 1895, t. XII, vıp. 5, 387-408.

10. N.N. Pantusov, “Tarañçinskie Zagadki i Zadaçi”, - *İOAİE*, 1898, t. XIV, vıp. 6, - S. 601-644.

11. K.F. Fuks, “İstoriya Kazani i Kazanskogo Tsarstva”, - *D*, 1899, № 5, prilojenie

N.F. Katanov Hakkında Yazılanlar

A. Biyografi Materyalleri

İlmî Faaliyetleri[§]

1. “Pisma N.F. Katanova iz Sibiri i Vostoçnogo Turkestanaya”, - Prilojenie № 8 k t. 73, *Zapiski Akademii Nauk, SPb.*, 1893, S. -1-114.

2. S.A. Vengerov, “Kritiko-Bibliografiçeskiy Slovar Russkih Pisateley i Uçenih (İstoriko-Literaturniy Sbornik)”, t. VI, *SPb.*, 1897-1904, S. 132-135 (*avtobiografiya N. F. Katanova*).

3. *Biografiçeskiy Slovar Professorov i Prepodavateley Kazanskogo Universiteta (1804-1904) v Dvuh Çastyah*. Pod redaktsiey zaslužennoy ordinarnogo professora N. P. Zagoskina, ç. I, Kazan, 1904, S. 94-97 (biografiya N. F. Katanova, sostavlenneya po avtobiografiçeskim dannım).

4. 4.-M.K. Korbut, *Kazanskiy Gosudarstvenniy Universitet im. V.İ. Ulyanova-Lenina za 125 Let*, t. 1, Kazan, 1930.

5. Nikolay Fedoroviç Katanov. *Materiali i Soobşeniya*, Abakan, 1958, 215 S. Soderjanie: N.G. Dmojakov, *Nikolay Fedoroviç Katanov*, S. 3-32; S.E. Malov, *N.F. Katanov, Professor Kazanskogo Universiteta (1862-1922)*, S. 33-51; S. N. İvanov, *K Harakteristike Lingvistiçeskogo Nasledstva N.F. Katanova («Opit İssledovaniya Uryanhayskogo Yazıka»*, Kazan, 1903), S. 52-66; M.K. Bakeev, *Tvorçeskoe Sodrujestvo Dvuh Uçenih (N.F. Katanov i Kayum Nasiri)*, S. 67-80; O. B. Makarova, *N.F. Katanov - Vospitannik Sankt-Peterburgskogo Universiteta*, S. 81-93; K.M. Pataçakov, *Etnografiçeskie Materiali v Trudah prof. N.F. Katanova*, S. 94 -101; Vospominaniya: N.A. Vasilev, *Vospominaniya o Professore Nikolae Fedoroviçe Katanove*, str 102-123; İ. Baraşkov-Epçeyev, *Katanov N. F.*, S. 124-167; N.V. Nikolskiy, *Vospominaniya o N.F. Katanove*, S. 168-170; A.N. Katanova, *İz Vospominaniy ob Ottse*, S. 171 - 184; A. Karimullin, *Hronologiçeskiy Ukazatel Trudov Nikolaya Fedoroviça Katanova*, S. 185-215.

6. S.E. Malov, “N. F. Katanov”, - *Vestnik Akademii Nauk Kazahskoy SSR*, Alma-Ata, 1958, № 5, S. 88-94.

7. S.N. İvanov, *Nikolay Fedoroviç Katanov (1862-1922)*. Oçerk jizni i deyatelnosti, İzdatelstvo Akademii nauk SSSR. Nauçno-populyarnaya seriya, M. -L., 1962, ,107 S.

8. “Materialı Nauçnoy Konferentsii, Posvyaşennoy. 100-letiyu so Dnya Rojdeniya -Professora N. F. Katanova”, - *Uçyonie Zapiski Hakasskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta Yazıka, Literaturı i İstorii*, X (Seriya Filologiçeskaya), Abakan, 1964, S. 68-159. Soderjanie: Dokladı: D.G. Tunaşeva, *N.F. Katanov -Professor Kazanskogo Univepsiteta*, S. 69-78; S. N. İvanov, *Poslednie Godı Jizni N. F. Katanova (1907-1922)*, S. 79-93; D. İ. Çankov, *N. F. Katanov - İssledovatel Hakasskogo Yazıka*, S. 94-99; Ş.Ç. Sat, *Rol N. F. Katanova v İzuçenii Tuvinskogo Yazıka*, S. 100-107; İ.A. Abdullin, *N.F. Katanov -İssledovatel Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, S. 108-117; G.S. Amirov,

[§] Bkz. ek olarak II. *Bibliografiya Trudov N. F. Katanova Po Vostokovedeniyu*, №№ 11, 12, 53, 54, 71, 74, 105, 113, 114, 159 — otçeti N. F. Katanova o ego poezdках.

Leksikografiçeskaya deyatelnost N.F. Katanova, S. 118-124; K. M. Pataçakov, *N.F. Katanov kak hakasoved*, S. 125-133; P.A. Troyakov, *N.F. Katanov - Folklorist*, S. 134-149; *Iz Vistupleniy: A.A. Palmbah*, S. 150-157; *D. S. Kuular*, S. 158-159.

9. G.İ. İshakov, "Tyurkologičeskaya Deyatelnost Professora Kazanskogo Universiteta N.F. Katanova (1862-1922)",-v kn.: *Problemi Tyurkologii i İstorii Vostokovedeniya*, Kazan, 1964, S. 70-81.

10. D.A. Alekseev, "O Nikolae Fedoroviçe Katanove",-*Trudi Buryatskogo Kompleksnogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta*, Ulan-Ude, 1965, vip. XVI, S. 238-241.

11. YA. İ. Suyaçuğaşev, "Ob Uçastii Professora N.F. Katanova v Deyatelnosti Minusinskogo Muzeya",- *Uçenie Zapiski Hakasskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta Yazıka, Literaturi i İstorii*, Abakan, 1969, -vip. XIII, S. 161-167.

B. Nekrologi

1. Ahad Gaffarov, "Nikolay Fedoroviç Katanov (k godovşine so dnya smerti)",-jurn. *Magarif* («Prosveşenie»), Kazan, 1923, № 3-4, S. 71-75 (na tatarskom yazıke).

2. V.A. Gordlevskiy, "Pamyati N. F. Katanova. 1862-1922",-*Noviy Vostok*, kn. I, M., 1922, S. 448-451.

3. N.M. Pokrovskiy, "Pamyati professora N.F. Katanova",-*İOAİE*, 1923, t. XXXII, vip. 2, S. 245-259.

4. A.N. Samoyloviç, "Pamyati N. F. Katanova",- *Vostok*, kn. I, Pg., 1922, S. 104-105.

5. A.N. Samoyloviç, "Prof. N.F. Katanov - Perviy Uçeniy iz Abakanskih Turkov",-*Jizn Buryatii*, 1924, №6, S. 107-113.

6. K.V. Harlampoviç, "Prof. N.F. Katanov",-*KMV*, 1922, № 1, S. 187-195 (s portretom).

7. *Vestnik Prosveşeniya Tatarskoy ASSR*, Kazan, 1922, № 1-2, S. 113-116.

8. *İzvestiya Tat. TSİK ot 11 marta 1922*.

9. *Kazanskiy Bibliofil*, 1922, № 2, S. 206.

10. "Skonçavşiesya v Teçenie Poslednih Let",-jurn. *Nauka i yeyo Rabotniki*, 1922, № 5, S. 37-40.

V. Katanov'un Çalışmalarının Bibliyografisi

1. S.A. Vengerov, "Kritiko-Bibliografiçeskiy Slovar Russkih Pisateley i Uçenih (İstoriko-Literaturniy Sbornik)", t. VI, *SPb.*, 1897-1904, S. 135-144 {sostavlena samim N. F. Katanovim}.

2. N.F. Katanov, *Opit İssledovaniya Uryanhayskogo Yazıka s Ukazaniem Glavneyşih Rodstvennih Otnoşeniy ego k Drugim Yazıkam Tyurkskogo Kornya*, Kazan, 1903 (prilojenie).

3. *Biografiçeskiy Slovar Professorov i Prepodavateley Kazanskogo Universiteta (1804-1904) v Dvuh Çastyah*. Pod Redaktsiey Zaslujennogo Ordinarnogo Professora N. P. Zagoskina, ç. 1, Kazan, 1904, S. 97-99.

4. "Protokolı zasedaniy soveta Kazanskoy duhovnoy akademii za 1911 g. (prilojenie kurn. Pravoslavniy sobesednik za 1913 g.", kn. *Fevral i. Aprel*), S. 114-131. *İstoçniki Slovary Russkih Pisateley*. Sobral prof. S.A. Vengerov, t. III, Pg., 1914, S. 27 ("Pereçen osnovnih trudov N.F. Katanova i ukazatel otzivov i retsenziy na nih").

5. Nikolay Fedoroviç Katanov. *Materialı i Soobşeniya*, Abakan, 1958, S. 185-214.

7. S.N. İvanov, *Nikolay Fedoroviç Katanov (1862-1922). Oçerk Jizni i Deyatelnosti*, M. -L., 1962 (Nauçno-populyarnaya seriya), S. 94-104.

G. Katanov'un Bibliyografisi için Kaynaklar

1. UZKU, 1894-1916, "Prilojeniya: a) Obozrenie Prepodavaniya; b) Svedeniya o Sostoyanii Universiteta"; v) *Protokoli Zasedaniy Soveta Universiteta*.

2. *İzvestiya Obşestva Arheologii, İstorii i Etnografii pri Kazanskom Universitete*, 1897-1921. Prilojeniya;. a) "Otçetı Obşestva;" b) "Protokoli Obşih Sobraniy Obşestva."

3. *İzvestiya Russkogo Geografiçeskogo Obşestva*, 1888-1893. Razdel: «Deystviya Obşestva».

4. *Jurn. Pravoslavniy Sobesednik*, 1911 - 1915. Prilojenie; "Protokoli Zasedaniy Soveta Kazanskoy Duhovnoy Akademii."

5. Arhivnie materialı: a) "Gosudarstvenniy İstoriiçeskiy Arhiv Leningradskoy Oblasti", f. 14, op. 3, № 24321. *Delo Studenta N.F. Katanova*; b) "Tsentralniy Gosudarsvenniy Arhiv Tatarskoy ASSR", f. № 969 (fond N. F. Katanova).

Kısaltmalar Listesi

VO - *Vostoçnoe Obozrenie*, Gazeta Literaturnaya İ Politiiçeskaya, SPb.

D - *Deyatel*, Jurnal Kazanskogo Obşestva Trezvosti, Kazan.

ETGM - *Ejagodnik Tobolskogo Gubernskogo Muzeya*.

JMNTS - *Jurnal Ministerstva Narodnogo Prosveşeniya*, SPb.

JS- *Jivaya Starina*, SPb.

ZAN- *Zapiski Akademii Nauk*, SPb.

ZVORAO - *Zapiski Vostoçnogo Otdeleniya Russkogo Arheologiçeskogo Obşestva*, SPb.

ZRGOE - *Zapiski Russkogo Geografiçeskogo Obşestva po Otdeleniyu Etnografii*, SPb.

İOAİE - *İzvestiya Obşestva Arheologii, İstorii i Etnografii pri Kazanskom Universitete*.

İRGO - *İzvestiya Russkogo Geografiçeskogo Obşestva*, SPb.

KB- *Kavkazskiy Vestnik*, jurnal, Tiflis.

KMV - *Kazanskiy Muzeyniy Vestnik*.

KT - *Kazanskiy Telegraf*, Gazete.

PS - *Pravoslavniy Sobesednik*, jurnal, Kazan.

UZKU - *Uçeme Zapiski Kazanskogo Universiteta*.

KSz - *KéLeti Szemle (Revue Orientate)*, Budapest.

MA - *Mélanges Asiatiques*, SPb.

Çevirenler: Altınay ÇOLPONBAYEVA
Abdüsamet KILINÇ